वित्तीय साक्षरता सप्ताह

जून 4 ते 8, 2018

सुरक्षित डिजिटल बँकिंगच्या अनुभवासाठी

हे आवश्य करा

ब्राऊझर्स/वेबसाईट्स/ ॲप्स

- केवळ पडताळणी केलेले विश्वसार्ह ब्राऊझर्सच वापरा
- पेमेंट साठी सुरक्षित वेबसाईटसच वापरा
- पेमेंट ॲप्स अद्यावत ठेवा

धन हस्तांतरण

- केवळ ज्ञात/ माहितीच्या लाभार्थींनांच हस्तांतरण करा
- युपीआय मार्फत पेमेंट करतांना पेमेंट रिक्वेस्ट

क्रेडिट / डेबिट कार्ड

- कार्डचा वापर करतांना त्यावर लक्ष ठेवा
- व्यवहार केल्यानंतर रक्कम पडताळणी साठी आलेला एसएमएस तपासा
- पावतीची सुरक्षितपणे वासलात लावा

हे करु नका

तुमच्या अकाउंट मध्ये लॉग इन करणे

- सार्वजनिक साधनांमधून व्यवहार करणे टाळा
- खुल्या / नि:शुल्क नेटवर्क मधून व्यवहार करणे

तुमची ओळख

- पासवर्ड, पीन, ओटीपी, सीव्हीव्ही, युपीआय पिन, कधीही शेअर करु नका
- तुमची ओळख देणारी माहिती कधीही फोनवर स्टोअर करु नका

क्रेडिट / डेबिट कार्ड

- तुमच्या कार्डांचा तपशील इतरांबरोबर शेअर करणे टाळा

वित्तीय साक्षरता - समृध्दीचा मार्ग

सुरक्षित डिजिटल बँकिंगच्या अनुभवासाठी चांगल्या कार्यरीती

वित्तीय समावेशन व विकास विभाग
भारतीय रिझर्व बँक
www.rbi.org.in

Financial Literacy Week
June 4-8, 2018

GOOD PRACTICES FOR A SAFE DIGITAL BANKING EXPERIENCE

DOs

Browsers/Websites/Apps

- Use only verified and trusted browsers
- Use HTTPs secured websites for payments
- Keep payment apps updated

Money Transfers

- Transfer only to known beneficiaries
- Check payment collect request before making payments through UPI

Credit/Debit Card

- Keep an eye on card during usage
- Check SMS message after transaction to verify the amount
- Dispose receipts securely

DON'Ts

Logging in to your Accounts

- Avoid transactions through public devices
- Avoid transactions through open/free networks

Credentials

- Never share passwords, PINs, OTPs, CVV, UPI PIN etc.
- Never store credentials on phone

Credit/Debit Card

- Avoid sharing your cards and card details with others

FINANCIAL INCLUSION & DEVELOPMENT DEPARTMENT
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

वित्तीय साक्षरता सप्ताह
जून 4 ते 8, 2018

ग्राहकाची जबाबदारी - अनधिकृत इलेक्ट्रॉनिक बँकिंग व्यवहार

तुमच्या खात्यातील फसवाफसवीचे अनधिकृत व्यवहार. क्रेडिट / डेबिट कार्ड

घाबरुन जाऊ नका

ताबडतोब कळवून त्या बाबतची पोच पावती घ्या.

बँकेची ही महिती ठेवा
- फोन नंबर, टोल फ्री नंबर
- ई-मेल आयडी
- मूळ शाखेचा पत्ता

ई-मेल आणि एसएमएस अलर्ट साठी पंजीकरण करा

तुमची जबाबदारी जाणून घ्या

तुमचे दुर्लक्ष #	बँकेचे दुर्लक्ष	तृतीय पक्षाकडून वचन भंग	
• तुम्ही कळवे पर्यंत तुमचा तोटा • तुम्ही कळवल्यावर बँकेचा तोटा	• बँकेचा तोटा	कामकाजाच्या 3 दिवसांच्या आत*	तुमच्यावर कोणतीही जबाबदारी नाही
		4 ते 7 कामकाजाचे दिवस*	व्यवहाराची रक्कम, बीएसबीडी खात्यासाठी रु.5,000/- ची कमाल मर्यादा व एसबी खाती/क्रेडिट कार्ड (रु. 5 लाख पर्यंतची मर्यादा असलेले) ह्यांच्यासाठी रु.10,000/- ची कमाल मर्यादा.
		7 कामकाजाच्या दिवसां नंतर *	तुमच्या बँकेच्या धोरणानुसार

* बँकेला संदेश मिळण्याच्या वेळेपासून कळविण्यापर्यंतचा कालावधी # तुमच्या दुर्लक्षाचे उदाहरण जसे पासवर्ड, पिन, इत्यादि शेअर करणे

वित्तीय साक्षरता - समृध्दीचा मार्ग

तुमची जबाबदारी जाणा

वित्तीय समावेशन व विकास विभाग
भारतीय रिझर्व बँक
www.rbi.org.in

Financial Literacy Week
June 4-8, 2018

CUSTOMER LIABILITY – UNAUTHORIZED ELECTRONIC BANKING TRANSACTION

Fraudulent or unauthorized transactions in your bank account, credit/debit card

Do not Panic

Report immediately and get an acknowledgement

Know your bank's
- Phone / Toll Free No
- Email
- Address of home branch

SMS

Register for Email and SMS Alerts

Know Your Liability

Your Negligence#	Bank's Negligence	Third Party Breach	
• Your loss till you report • Bank's loss after you report	• Bank's loss	**Within 3 working days***	You have no liability
		4-7 working days*	Amount of transaction subject to a maximum liability of Rs.5000 for a BSBD account and Rs.10000 for SB Account/Credit Card (With limit of Rs.5 Lakhs)
		Beyond 7 working days*	As per your bank's policy

*Time taken to report from the receipt of communication from the bank

Example of your negligence such as sharing password, PIN etc.

FINANCIAL LITERACY ● ROAD TO PROSPERITY

Know Your Liability

भारतीय रिज़र्व बैंक RESERVE BANK OF INDIA

FINANCIAL INCLUSION & DEVELOPMENT DEPARTMENT
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

Financial Literacy Week
June 4-8, 2018

RISK VS RETURN

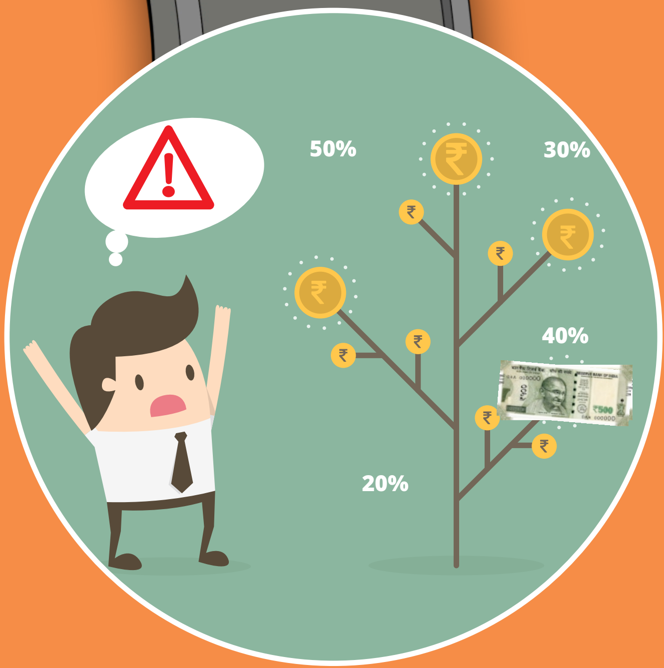

BASIC INVESTMENT PRINCIPLE HIGH RETURN → HIGH RISK

DON’T GET LURED BY HIGH RETURN SCHEMES → DO YOUR DUE DILIGENCE

Bank Deposits

- Deposits with banks are safe as banks are regulated and supervised by RBI and there is a system of complaints resolution through the Banking Ombudsman Scheme.

Deposit Guarantee

- Deposits with banks are guaranteed by the Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation to the extent of Rs. One lakh per customer per bank

Report entities which default in repayment of deposits

File and Track Your Complaints

सचेत
An SLCC initiative

www.sachet.rbi.org.in

Help your Regulator

FINANCIAL LITERACY • ROAD TO PROSPERITY

Risk vs Return

FINANCIAL INCLUSION & DEVELOPMENT DEPARTMENT
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

वित्तीय साक्षरता सप्ताह
जून 4 ते 8, 2018

जोखीम विरुध्द परतावा

गुंतवणुकीचे मूलभूत तत्व
जास्त परतावा → जास्त जोखिम

उच्च परतावा देणा-या योजनेच्या मोहात पडू नका → स्वत: परिश्रमपूर्वक चौकशी

बँक ठेवी

- बँकेतील ठेवी सुरक्षित असतात कारण बँका भारतीय रिझर्व बँके कडून नियंत्रित व पर्यवेक्षित असतात आणि त्यासाठी बँकिंग लोकपाल योजने द्वारा तक्रार निवारणाची सुविधा

ठेव हमी

- बँके मधील ठेवींना ठेव विमा आणि कर्ज हमी निगम कडून (DICGC) प्रति बँक प्रति ग्राहक रु.1लाख ची हमी दिली जाते.

ठेवींची परतफेड करण्यात कसुरी करणा-या संस्था कळवा.

तुमची तक्रार दाखल करुन तिचा मागोवा घ्या.

सचेत

एसएलसीसी चा पुढाकार
www.sachet.rbi.org.in

तुमच्या नियंत्रकाला मदत

वित्तीय साक्षरता - समृध्दीचा मार्ग

जोखीम विरुध्द परतावा

वित्तीय समावेशन व विकास विभाग
भारतीय रिझर्व बँक
www.rbi.org.in